Халқ сўзи

Ўзбекистон – келажаги буюк давлат

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган ● WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ● 2018 йил 9 ноябрь, № 232 (7190) Жума

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ОЛИЙ МАЖЛИС ҚОНУНЧИЛИК ПАЛАТАСИДА

ДЕПУТАТЛАР ЖАМИЯТ РИВОЖИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИГАН МАСАЛАЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚДИЛАР

2018 йил 8 ноябрь куни Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда депутатлар мамлакат ҳаётининг турли соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотларни ҳуқуқий жиҳатдан таъминлашга қаратилган бир қатор қонун лойиҳаларини кўриб чиқдилар.

Мажлис кун тартибига киритилган барча масала сиёсий партияларнинг парламент қуйи палатасидаги фракциялари ҳамда Ўзбекистон экологик ҳаракати депутатлар гуруҳи йиғилишларида дастлабки тарзда муҳокама қилинган эди.

Мажлисда депутатлар ишни «Уруғчилик тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳаси муҳокамасидан бошладилар. Қайд этилганидек, ушбу қонун лойиҳаси мамлакатимиз Президентининг 2018 йил 27 апрелда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасида уруғчилик тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори асосида мазкур соҳани ривожлантириш, сифатли ва ҳосилдор маҳсулотлар уруғларини етиштириш ишларини кенгайтириш, уларни халқаро бозорларда илгари суришнинг ҳуқуқий асосларини такомиллаштириш юзасидан ишлаб чиқилган. У уруғчилик соҳасидаги муносабатларни тартибга солиш механизмини такомиллаштириш ҳамда уруғлик экспорти учун қулай шарт-шароитлар яратишни ҳам кўзда тутади.

Депутатларнинг фикрича, мазкур қонун лойиҳасининг қабул қилиниши қишлоқ хўжалигида уруғчиликнинг норматив-ҳуқуқий базасини янада такомиллаштириш, соҳага замонавий инновацион лойиҳаларни жорий этиш, уруғлик генофондини сақлаш, уруғлик етиштирадиган ва уни қайта ишлайдиган корхоналар тармоғининг самарадорлигини янада ошириш, уруғларни реализация қилиш ҳамда экспорт кўламини кенгайтиришга хизмат қилади.

Шундан сўнг депутатлар «Ўзбекистон Республикасининг Консуллик уставига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасини кўриб чиқдилар. Ҳозир амал қилиб турган мамлакатимизнинг хорижий давлатлардаги консуллик муассасалари фаолиятининг ҳуқуқий асосларини белгилаб берувчи асосий ҳужжат — Ўзбекистон Республикаси Консуллик устави 22 йил муқаддам, 1996 йил 29 августда қабул қилинган қонун билан тасдиқланган. Ўтган давр мобайнида миллий қонунчиликка киритилган ўзгартишлар, шунингдек, ҳозирги кунда шаклланган амалиёт, хорижий тажриба ва халқаро ҳуқуқ нормаларини инобатга олган ҳолда, даврнинг ўзи мазкур ҳужжат такомиллаштирилишини тақозо этмоқда.

➔ 2

Тиббиёт ходимлари куни олдидан

САМАРАЛИ ПРОФИЛАКТИКА, АНИҚ ТАШХИС ВА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ

Мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантиришда ана шу жиҳатларга устувор аҳамият қаратиляпти.

Сўнгги йилларда барча жабҳада бўлгани каби соғлиқни сақлаш тизими ривожига ҳам алоҳида эътибор қаратилмоқда. Хусусан, қисқа давр мобайнида Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан 130 га яқин меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Давлатимиз раҳбарининг шу йил 7 ноябрдаги "Давлат тиббиёт муассасалари ва соғлиқни сақлашни бошқариш органлари ходимларини моддий рағбатлантиришни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори соҳа ходимларининг ижтимоий ҳимоясини янада яхшилаш, уларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, самарали ишлаши учун муносиб шарт-шароитлар яратиш бўйича кенг кўламли чора-тадбирларни белгилаб берди.

Соғлиқни сақлаш тизимини молиялаштиришга Давлат бюджетидан ажратилаётган маблағлар йилдан-йилга кўпаймоқда.

➔ 4

Кун иқтибоси:

— Ўзбекистон тиббиёт тизимида оқилона стратегия ва устувор йўналишлар белгилаб олинганлиги, ислоҳотларнинг янги босқичи билан боғлиқ вазифалар амалга оширилаётганлигини алоҳида эътироф этишдан мамнунман. Бинобарин, аҳоли саломатлигини асрашни устувор вазифа сифатида белгилаш бу келажак авлодлар камолга етишининг энг тўғри йўли, соғлом жамият барпо этиш ва ҳар томонлама баркамол шахсни вояга етказиш кафолатидир. Шу маънода, Президентингиз Шавкат Мирзиёев раҳнамолигида соғлиқни сақлаш тизимида олиб борилаётган изчил саъй-ҳаракатларни кўплаб мамлакатларга намуна сифатида кўрсатиш мумкин.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти Ўзбекистон билан кўп томонлама алоқаларни янада ривожлантириш ва қўллаб-қувватлашга доимо тайёр. Тез орада юртингизга амалга оширадиган ташрифим ҳам ўзаро ҳамкорлигимизнинг янги уфқларини очиб беришига ишонаман.

Тедрос ГЕБРЕЙЕСУС,
Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти бош директори:

2018 йилда мамлакатимизда тиббиёт соҳасига **9,6 триллион сўм** йўналтирилди, бу ўтган йилдагига нисбатан **1,4 баробар кўпдир.**

2017 | 2018

Айни пайтда **382 та тиббиёт объектида** қурилиш-таъмирлаш ишлари жадал олиб борилмоқда.

Ушбу мақсад учун Давлат бюджетидан **1,2 триллион сўм маблағ ажратилган.**

Ўзбекистон — Россия:

Ўзаро алоқалар қамрови кенгайиб боряпти

Россия Федерацияси Федерал Мажлиси Федерация Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати ўртасидаги ҳамкорлик бўйича комиссиянинг тўртинчи мажлиси бўлиб ўтди. Унда ҳар икки томон ўзаро алоқаларнинг самаралари, асосий жиҳатлари ва аҳамияти ҳақида фикр билдирди.

Ҳамкорлик

Хусусан, Россия Федерал Мажлиси Федерация Кенгаши раиси ўринбосари, комиссия ҳамраиси Ильяс Умаханов икки мамлакат ўртасидаги алоқаларга оид "йўл харитаси"нинг асосий йўналишлари ҳақида тўхталиб ўтди.

— Охирги икки йилда парламентлар ўртасидаги ҳамкорлик фаол, изчил ривожланаётганини мамнуният билан қайд этамиз. Йил давомида Ўзбекистондан Россияга ва Россиядан Ўзбекистонга уч-тўртта делегация ташриф буюрмоқда, — деди у.

Сиёсатчи Россия Президентининг яқинда Ўзбекистонга амалга оширган давлат ташрифи ва икки мамлакат ўртасида биринчи марта ҳудудлараро форум ўтказилганини тарихий воқеа, деб атади.

"Биз ўзаро алоқаларда парламентлар нафақат давлатларимиз раҳбарлари қарорларининг қонуний кафолатини таъминлаш, балки бошқа қатор йўналишларда ўзимизнинг қонунчилик ва минтақавий механизмларимизни ишлаб чиқиш ҳуқуқига эга эканлигимиздан келиб чиқамиз", деди И. Умаханов.

У қатор келишувлар икки томонлама шерикликка доир "йўл харитаси" асосини ташкил қилишини эътироф этди. Стратегик истиқболда агросаноат ва туризм соҳасидаги ҳамкорлик, ўзаро алоқаларни жадаллаштириш учун рақамли технологиялардан фойдаланиш ва навбатдаги комиссия мажлиси кун тартибидаги масалалар ана шу "йўл харитаси"да белгиланган йўналишлар қаторидан жой олганини таъкидлади.

➔ 2

ЯНГИ ҚОНУНЛАР

МАСЪУЛИЯТ ВА ЖАВОБГАРЛИК ЯНАДА КУЧАЙТИРИЛАДИ

Яқинда Президентимиз томонидан "Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслардан, шу жумладан ичимлик сувидан оқилона фойдаланиш соҳасидаги ҳуқуқбузарликлар учун жавобгарлик кучайтирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги Қонун имзоланди. Мазкур ҳужжат билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга ҳамда "Чиқиндилар тўғрисида"ги Қонунга тегишли ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Бу бежиз эмас, албатта. Чунки парламент аъзолари томонидан манфаатдор вазирлик ва идоралар билан ҳамкорликда жойларда ўтказилган ўрганишларда бу борада талай муаммолар мавжудлиги аниқланди. Масалан, биргина Тошкент шаҳри ҳудудидан оқиб ўтувчи узунлиги 410 километрдан ортиқ бўлган 128 та канал ва суғориш тармоқларининг қирғоқ бўйи ҳудудларида жойлашган 1300 дан ортиқ объект ва иншоотлар, шу жумладан, тураржойлар, молхона, умумий овқатланиш ва савдо объектлари "Муҳофаза этиладиган табиий ҳудудлар тўғрисида"ги, "Сув ва сувдан фойдаланиш тўғрисида"ги қонунлар талабларига зид равишда жойлаштирилган.

Вужудга келган салбий ҳолатлар ҳамда халқаро тажрибадан маълум бўлишича, айни пайтда бу борада қўлланилаётган маъмурий чоралар етарли даражада эмас. Шу боис Қонун билан Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 72, 74, 75, 76 ва 82-моддаларида мансабдор шахслар ва фуқароларга солинадиган жарима миқдори оширилиши белгиланди.

Бундан ташқари, чиқинди билан боғлиқ ишларда ҳам ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўйича таъсирчан механизмлар етарли эмас. Яъни "Чиқиндилар тўғрисида"ги Қонундаги айрим бўшлиқлар атроф-муҳитни ифлослантирган шахсларни жавобгарликка тортишда қонуний асос йўқлигига сабаб бўлиб, бир қатор муаммоларни келтириб чиқармоқда. Айни жиҳатдан келиб чиқиб, Қонун билан мазкур ҳужжатнинг 2-моддаси янги тушунча билан бойитилди.

➔ 2

СПОРТ ИСТИҚБОЛИ ВА ТАЖРИБА

ПОЙТАХТИМИЗДА «СПОРТ ТИББИЁТИНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММО ВА ИСТИҚБОЛЛАРИ» МАВЗУИДА ИЛМИЙ-АМАЛИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ ЎЗ ИШИНИ БОШЛАДИ.

Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси кўмагида Республика спорт тиббиёти илмий-амалий маркази ташаббуси билан ташкил этилган анжуманда соҳага дахлдор вазирлик, қўмита ва бошқа ташкилотлар вакиллари, Япония, Россия, Туркия, Қозоғистон ва Беларусь Республикасидан таниқли мутахассислар қатнашмоқда. Унинг очилиш маросимида сўзга чиққанлар таъкидлаганидек, мазкур конференция соҳага доир долзарб масалалар бўйича ўзаро фикр ва тажриба алмашиш имконини беради.

Маълумки, инсон жисмоний машғулотларга қанчалик кўп эътибор қаратса, шунчалик соғлом, руҳияти тетик, кайфияти чоғ бўлади. Ўз навбатида, мамлакат шаънини дунё ареналарида муносиб ҳимоя қила оладиган спортчилар сони ҳам кўпайиб бораверади, улар ўртасида рақобат кучаяди. Бинобарин, юртимизда спортни оммалаштириш, соғлом турмуш тарзини кенг тарғиб этиш, профессионал спортчиларни вояга етказиш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш йўлида барча

шароит яратилмоқда. Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 5 мартдаги "Жисмоний тарбия ва спорт соҳасида давлат бошқаруви тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармони, 2017 йил 9 мартдаги "Ўзбекистон Республикаси спортчиларини 2020 йил Токио шаҳри (Япония)да бўлиб ўтадиган XXXII ёзги Олимпиада ва XVI Паралимпия ўйинларига тайёрлаш тўғрисида"ги қарори ана шу эзгу ишлар учун дастуриламал бўляпти. Бу борада спорт тиббиётини ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилаётгани ҳам ижобий натижалар заминини мустаҳкамлаётир.

➔ 3

Ўзбекистон шоколадлари дунё бозорида рақобатдош брендга айлана оладими?

Шоколадни ёшу қари севиб тановул қилишининг асл сабабини биласизми?

Унинг ширин таъми учун-да, дерсиз. Лекин асосий гап бу тансиқ неъматнинг кишига хуш кайфият улашиши билан боғлиқ. Шу туфайли ҳам у суюмлидир.

Қарор ва ижро

Мутахассисларнинг айтишича, шоколад бахт гармони манбаи саналади. Яъни у серотонин ишлаб чиқаришни фаоллаштириб, моддалар алмашинувини тезлаштиради, томирлар деворларида холестерин йиғилиши ва тиқинлар ҳосил бўлишига тўсқинлик қилади. Шу боис шифокорлар меъёрида шоколад истеъмол қилишни тавсия этишади.

Бироқ кейинги пайтда озиқ-овқат саноатининг қандолатчилик тармоғи ривожланаётган бўлса-да, шоколад ишлаб чиқариш ҳажми нисбатан кам эди. Натижада унга бўлган эҳтиёжнинг салмоқли қисми импорт эвазига таъминланаётган эди.

Соҳа мутахассисларнинг қайд этишича, эндиликда ушбу ширинлик импорти тубдан қисқаради. Чунки мазкур йўналишда кўплаб инвестиция лойиҳалари ҳаётга татбиқ қилиняпти. Бунинг эвазига ички бозор рақобатдош маҳсулотлар билан тўлдирилиши баробарида, экспорт салоҳияти ҳам ортади.

Тошкент шаҳрида фаолият юритаётган масъулияти чекланган жамият шаклидаги "Craffers" қўшма корхонаси шулардан биридир. Лойиҳа ташаббускорларининг баҳолашича, у минтақамиздаги шоколад маҳсулотлари тайёрлайдиган энг йирик субъектлар сирасига киради.

Чиндан ҳам, бунга биргина рақам — фабриканинг умумий майдони 20 гектарни эгаллагани мисолида яққол ишонч ҳосил қилиш мумкин.

Очиғи, ушбу корхона ўрни яқин-яқингача ташландиқ бир жой эди. Кўримсиз бўлиб қолган ҳудуд, таъбир жоиз бўлса, кун сайин чирой очаётган бош кентимиз ҳуснига унчалик мос тушмасди. Президентимизнинг 2017 йил 6 январдаги "Озиқ-овқат, чарм-пойабзал ва фармацевтика саноатида инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш манбаларини кенгайтиришга доир чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори унинг қиёфаси тубдан ўзгаришида катта туртки бўлди.

➔ 2

ДЕПУТАТЛАР ЖАМИЯТ РИВОЖИГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИГАН МАСАЛАЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚДИЛАР

1 ➡

Шу муносабат билан парламент қуйи палатаси томонидан Ўзбекистон Республикасининг Консуллик устави янги таҳрирда тайёрланди ва унда консуллик фаолиятини амалга оширишнинг, консуллик мансабдор шахслари ўз вақтида ҳар томонлама консуллик-ҳуқуқий ва бошқа ёрдам кўрсатиш орқали чет элдаги фуқароларимиз ҳамда юридик шахсларнинг ҳуқуқлари, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича функцияларининг ҳуқуқий-ташкилий асослари белгилаб берилмоқда. Унда консуллик муассасалари ҳуқуқий мақоми ва тоифаларининг аниқ ифодалангани ушбу муассасаларнинг ўз зиммасига юклатилган вазифаларни тўлиқ бажаришига, консуллик мансабдор шахслар фаолияти самарадорлигини таъминлаш, масъулиятини ҳамда ишлаб чиқилаётган ҳужжатлар сифатини оширишга, пировардида мамлакатимиз манфаатларини, фуқароларимиз ва юридик шахслар ҳуқуқларини ишончли муҳофазалашга эришишга хизмат қилади.

Шундан сўнг қуйи палата депутатлари томонидан қонунчилик ташаббуси асосида киритилган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига қўшимча ва ўзгартишлар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда кўриб чиқилди.

Қайд этилишича, озиқ-овқат хавфсизлиги бўйича Европа агентлиги (EFSA) таҳлилларига кўра, 18 — 29 ёшда бўлган йигит ва қизларнинг 70 фоизи энергетик ичимликларни алкоголь маҳсулотига қўшиб ичиши маълум бўлди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, бу ичкиликбозлик алкоголнинг ўзидан заҳарланишдан кўра анча хавфлироқ. Олинган хулосаларга кўра, энергетик ичимликларни доимий равишда истеъмол қилиш вояга етмаганларда юрак хуружлари кучайишига, кўриш қобилияти сусайиши ва ақлий нуқсонлар юзага келишига сабаб бўлади.

Депутатларнинг фикрича, таклиф қилинаётган қонун лойиҳасининг қабул қилиниши амалдаги қонун ҳужжатларидаги мавжуд бўшлиқни тўлдириш билан бирга, қувват берувчи ичимликларни реклама ва реализация қилиш ишлари устидан самарали назорат ўрнатиш механизмларини қўллашга кўмаклашади.

Шундан сўнг депутатлар Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 12 апрелдаги «Жамоатчилик назорати тўғрисида»ги қонунини амалга ошириш бўйича чора-тадбирлар режаси ижроси юзасидан «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимча киритиш тўғрисида»ги қонуни лойиҳаси муҳокамасига киришдилар.

Йиғилишда қайд этилганидек, жамоатчилик назорати жамоатчилик кенгашлари, комиссиялари ва бошқа жамоатчилик ташкилий тузилмалари томонидан ҳам қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга оширилади. Депутатлар фикрича, таҳлиллар «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида»ги, «Озиқ-овқат маҳсулотининг сифати ва хавфсизлиги тўғрисида»ги, «Радиациявий хавфсизлик тўғрисида»ги, «Психиатрия ёрдами тўғрисида»ги ҳамда «Ўрмон тўғрисида»ги қонунларнинг нормалари жамоатчилик назорати субъектлари доирасини чеклаб қўяётганини кўрсатмоқда. Кўрилаётган қонун лойиҳаси билан қонун ҳужжатлари нормалари ўртасидаги номувофиқликни бартараф этиш мақсадида юқорида келтирилган қонунларга тегишли ўзгартишлар киритиш таклиф қилинмоқда.

Мажлисда муҳокама этилган яна бир ҳужжат — «Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексга ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси бўлди. Мазкур лойиҳа Президентимизнинг 2018 йил 28 мартдаги «Ўсимликлар карантини бўйича давлат хизмати фаолиятининг самарадорлигини оширишга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорининг 17-бандида белгиланган топшириққа асосан ишлаб чиқилган. Унга биноан, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 107-моддасига карантин эълон қилинган зараркунандаларга, ўсимликлар касалликларига ва бегона ўтларга қарши курашнинг санитария қоидаларини ва бошқа хил қоидаларни бузиш — фуқароларга энг кам иш ҳақининг бир бараваридан уч бараваригача, мансабдор шахсларга эса, уч бараваридан беш бараваригача миқдорда жарима солиш таклифи киритилмоқда. Кодекснинг 108-моддасига эса чет мамлакатлардан келтирилиб, карантин текширувидан ва тегишли ишлов беришдан ўтказилмаган материалларни ташиб чиқиб кетиш — фуқароларга энг кам иш ҳақининг икки бараваридан беш бараваригача, мансабдор шахсларга эса беш бараваридан ўн бараваригача миқдорда жарима солиш таклифи киритилмоқда. Шунингдек, худди шундай ҳуқуқбузарлик маъмурий жазо чораси қўлланилганидан кейин бир йил давомида такрор содир этилса, ҳуқуқбузарлик ашёларини мусодара қилиб, фуқароларга энг кам иш ҳақининг беш бараваридан етти бараваригача, мансабдор шахсларга эса етти бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солиш бўйича қўшимча киритиш назарда тутилмоқда.

Депутатлар ушбу қонун лойиҳасининг қабул қилиниши белгиланган нормаларга риоя этилиши устидан давлат назоратини кучайтириш, ўсимликларнинг карантини бўйича чора-тадбирларни тизимли амалга ошириш, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича чоралар кўриш, ўсимликлар карантини ва фитосанитария талаблари бажарилишини тўлиқ таъминлашга ёрдам беради.

Мажлисда, шунингдек, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ваколатига тааллуқли бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Матбуот хизмати.

Парламентимиз вакиллари ишбилармон ватандошларимиз билан учрашди

Аввал хабар берганимиздек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раиси Н. Йўлдошев бошчилигидаги мамлакатимиз парламенти делегацияси ташриф билан Россияда бўлиб турибди.

Шу йилнинг 8 ноябрь куни делегация аъзолари Ўзбекистон ва Россия ишбилармон доиралари вакиллари билан учрашди. Мулоқот савдо-иқтисодий соҳадаги икки томонлама ҳамкорликни чуқурлаштириш мавзусига бағишланди.

Тадбирда Ўзбекистон — Россия иқтисодий, шу жумладан, инвестициявий ҳамкорлигини янада ривожлантириш, туризм соҳасида тажриба алмашишни жадаллаштириш истиқболлари муҳокама қилинди. Қайд этилганидек, 2017 йилда ўзаро савдо ҳажми 2016 йилдаги кўрсаткичлар билан таққослаганда, 15 фоизга ошди ва қарийб 5 миллиард долларни ташкил этди. Жорий йилнинг 9 ойи мобайнида бу кўрсаткич 4 миллиард доллардан ортди. Бироқ эришилган натижалар икки мамлакат имкониятларига тўла мос келмайди. Шу сабабли яқин йилларда икки томонлама савдо айланмасини 10 миллиард долларга етказиш назарда тутилаётганига урғу берилди.

Учрашув иштирокчилари икки мамлакат ишбилармон доиралари ўртасидаги тўғридан-тўғри алоқаларни чуқурлаштириш ва ишлаб чиқариш соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтиришдан манфаатдор эканини билдирди. Шу куни фармацевтика ва косметика, кимё, қишлоқ хўжалиги соҳаларида, озиқ-овқат ва енгил саноат, балиқчилик, ахборот-телекоммуникация технологиялари, энергетика, машинасозлик, хом ашёни чуқур қайта ишлаш соҳаларида Ўзбекистон ҳудудида юқори технологик ва замонавий корхоналарни ташкил этиш борасида Россиянинг етакчи компаниялари билан бирга қўшма лойиҳалар ишлаб чиқишга тайёр эканлиги қайд этилди.

Ташриф якунида Ўзбекистон Республикаси элчихонаси биносида парламент делегациясининг Россиядаги ҳамюртларимиз билан учрашуви бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон тараққиётининг янги босқичида хориждаги ватандошларимиз билан ҳамкорлик давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бирига айлангани қайд этилди. Жумладан, хорижий мамлакатлардаги ҳамюртларимизнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш, Ўзбекистоннинг маданий, илмий ва маънавий меросини кенг тарғиб этиш, мамлакат ҳудудида ватандошларимиз профессионал фаолият юритиши учун қулай шарт-шароитлар яратиш каби аниқ мақсадлар белгилаб олинди.

Айни чоғда Ўзбекистонда иқтисодиёт, ижтимоий соҳа, илм-фан, маданиятни ривожлантиришга, мамлакат нуфузини ошириш ва хорижий мамлакатлар билан алоқаларни мустаҳкамлашга ватандошларимизнинг қўшаётган муносиб ҳиссаси юқори баҳоланди.

Мунисхон КАРИМОВА,
«Халқ сўзи» мухбири.

Янгилик

“Ўзавтосаноат” АЖ ’“GM Uzbekistan” автомобилларини харид қилиш бўйича онлайн режимида интернет ва мобиль иловасини ишга туширяпти.

Энди автомобилларни онлайн сотиб олиш мумкин

Компания маълумотларига кўра, Ўзбекистоннинг ҳар бир фуқароси ва юртимиз меҳмонлари uzavtosavdo.uz сайти орқали, шунингдек, мобиль телефонлари (Android ва iOS)га Uzavtosavdo иловасини юклаб олган ҳолда автомашина сотиб олиш имкониятига эга бўлади. Бунинг учун фойдаланувчи Идентификациянинг ягона тизими (One ID)дан рўйхатдан ўтиши лозим. Агар электрон рақамли имзо бўлса, автомобилни хорижда туриб ҳам харид қилиш мумкин.

Фойдаланувчи автоулов русуми, модификацияси, ранги ва ҳатто дилерлик марказини танлай олади. Бундан ташқари, автомобиль учун тўлиқ ёки қисман тўловни амалга ошириш имкони ҳам мавжуд. Мазкур жараёнларнинг барчаси автоматлаштирилган.

Агар зарур автомашина дилерда йўқ бўлса, буюртма тўғридан-тўғри автомобиль заводига юборилади. Харидор шартнома ва автомобилнинг индивидуал VIN-рақамини олгач, дастлаб танланган автомобилнинг умумий қийматидан 3 фоизини банк картаси орқали ўтказиши ва кейинчалик қолган суммани тўлаб бериши лозим.

Uzavtosavdo иловаси харидорга барча жараённи бошиданоқ назорат қилиш имконини яратади. Фойдаланувчилар ўз навбати ва автомобилни олиш санасини билиб боришади. Автомобилнинг 85 фоиз нархи тўлангандан сўнг яна бир қўшимча қулайлик тақдим этилади. Яъни харидор автомобилни уйигача бепул етказиб бериш имкониятидан фойдаланиши мумкин.

С. ҚОСИМЖОНОВ тайёрлади.

Ўзбекистон шоколадлари дунё бозорида рақобатдош брендга айлана оладими?

1 ➡

Гап шундаки, ушбу ҳужжат асосида амалга оширилаётган “Қандолат маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун саноат комплексини ташкил этиш” лойиҳаси учун собиқ завод майдони танланди. Бироқ унинг омонат бўлиб турган бино-иншоотларидан фойдаланиш имконсиз эди. Мутахассисларнинг хулосасига биноан, мавжуд иморатларни қайта реконструкция қилишдан янгисини барпо этиш афзал кўрилди. Шу тариқа нураб бораётган бинолар бузилиб, қурилиш ишлари бошлаб юборилди.

Эътиборлиси, “Discover Invest” компаниясининг юқори тажрибали қурувчилари томонидан улкан ҳажмдаги бунёдкорлик ишлари жуда қисқа муддатда сифатли адо этилди. Шундан сўнг Россиянинг “Mossa Engineering” компанияси мутахассислари меҳнати билан энг илғор технологик линиялар ўрнатилиб, замонавий ишлаб чиқариш субъекти вужудга келди.

Мазкур замонавий ишлаб чиқариш субъектининг ташкил этилиши учун 82 миллион АҚШ доллари миқдорида сармоя жалб қилинди. Шунинг қарийб тенг ярми тўғридан-тўғри хорижий инвестиция эканлиги алоҳида эътиборга моликдир.

35 минг квадрат метрдан иборат ишлаб чиқариш биносига кирган киши ўзини бамисоли эртакларда тасвирланган ширинликлар оламига тушиб қолгандек ҳис этиши тайин. Ахир кўз ўнгингизда наинки болажонлар, балки катталар ҳам суйиб истеъмол қиладиган шоколад ва бошқа қандолат маҳсулотлари бир зумда тайёрланиб, бежирим идишларга қадоқланмоқда.

Асосий ишлаб чиқариш линияларидан бирининг лойиҳа менежери Зулхумор Романованинг айтишича, фабрика Германия, Дания, Швейцария, Австрия, Италия каби давлатларнинг дунёда етакчи ҳисобланган компанияларида ишлаб чиқарилган технологик ускуналар билан жиҳозланди. Натижада нафақат шоколад ва шоколадли конфетлар, балки турли вафлилар ҳамда печенье маҳсулотлари, тўлдирмали ва тўлдирмасиз карамеллар, вафлили крекерлар тайёрлаш ўзлаштирилди.

— Ушбу гигант фабрика жуда тез фурсатларда қурилиб, фойдаланишга топширилгани мени ҳайратга солди, — дейди Германиянинг “Sollich” компанияси муҳандис-технологи Якуб Кемпен. — Бу жараёнда бизнинг компаниямиз ҳам иштирок этгани, ҳамкорликни келгусида янада мустаҳкамлаш кўзда тутилганидан хурсандман. Жаҳон стандартлари асосида тайёрланаётган қандолат маҳсулотларининг сифат кўрсаткичлари ниҳоятда юқори, муҳими, инсон саломатлиги учун ўта фойдали. Шубҳасиз, улар дунёнинг машҳур брендлари билан бемалол рақобатлаша олади.

— Дарҳақиқат, мисол учун, вафлили крекерлар шу пайтгача атиги учта давлат — Венгрия, Австралия ва Канадада ишлаб чиқарилган бўлса, Ўзбекистон улар сафига тўртинчи бўлиб қўшилди, — дейди ушбу линия лойиҳа менежери Рената Сеттарова. — Австриянинг “HAAS” компаниясидан келтирилган технологик линиялар ёрдамида икки хил ва таъмдаги шундай маҳсулотлар тайёрланяпти. Табиий хом ашёлардан сўнгги технологиялар асосида ишлаб чиқарилаётган крекерлар қовурилган чипслардан тубдан фарқ қилади. Шунинг учун маҳсулотнинг катта қисми экспорт қилиниши кўзда тутилган.

Қадоқлаш линиялари ҳам Европанинг етакчи ишлаб чиқариш компаниялари маҳсулларидир.

Айни пайтда фабрикада 650 нафар киши меҳнат қилмоқда. Ҳадемай жамоа сафи янада кенгайиб, 800 нафардан ортиши кутиляпти. Табиийки, шу аснода маҳсулотлар тури ва ишлаб чиқариш ҳажми ҳам кўпайиб, ички бозор рақобатдош ҳамда импорт ўрнини босувчи маҳсулотлар билан тўлдирилаверади. Айни чоғда саноатнинг экспорт салоҳиятини ошириш бўйича мавжуд имкониятлар ишга солинади. Булардан кўзланган ягона мақсад шуки, Ўзбекистонни шоколад импорт қилувчи давлатлар сафидан уни экспорт қилувчи пешқадам мамлакатлар қаторига олиб чиқишдир.

Саид РАҲМОНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳаким ЙЎЛДОШЕВ олган суратлар.

Ўзбекистон — Россия:

Ўзаро алоқалар қамрови кенгайиб боряпти

1 ➡

Маълумки, “Россия — Ўзбекистон” ҳудудлараро иккинчи форуми 2019 йил Москва шаҳрида бўлиб ўтади. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Раисининг биринчи ўринбосари, комиссия ҳамраиси Содиқ Сафоев ҳудудлараро форум шу пайтгача деярли бўлмаган алоқаларни йўлга қўйиш имконини берганини айтиб ўтди.

“Юздан ортиқ қўшма лойиҳаларга старт берилди. Мамлакатлар ўртасидаги муносабатларда ҳарбий-техника ва таълим соҳасидаги ҳамкорлик алоҳида аҳамият касб этмоқда”, деди у.

Ўзбекистонлик сенатор Россия Федерацияси билан ўзаро алоқалар мамлакат учун устувор йўналишлардан бири ҳисобланишини қайд этди.

“Бу нафақат икки давлат, балки умуман Ўрта Осиё тараққиёти ва хавфсизлиги учун муҳимдир. Биз Россия раҳбарияти томонидан Ўзбекистоннинг янгиланган сиёсати қатъий қўллаб-қувватланаётганини юқори баҳолаймиз. Биз мураккаб йўлни бошлаяпмиз ва бизга дўстнинг суянчи керак”, деди С. Сафоев.

Санджон МАХСУМОВ.

МАСЪУЛИЯТ ВА ЖАВОБГАРЛИК ЯНАДА КУЧАЙТИРИЛАДИ

1 ➡

Атроф-муҳит ҳолатини мониторинг қилиш натижаларини ҳисобга олган ҳолда, юридик шахсларнинг чиқинди билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги мажбуриятларини янада кучайтириш мақсадида Қонуннинг 15-моддасида қўшимча нормалар белгилаб қўйилди.

Амалдаги қонунчиликда рухсат этилмаган жойларга чиқинди ташлаганларни жавобгарликка тортиш механизми ҳам мавжуд эмасди. Энди бу ҳам эътиборга олинди. Яъни Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 91-моддасида саноат, маиший ва бошқа чиқиндиларни тўплаш, ташиш, жойлаштириш, зарарсизлантириш, сақлаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш, реализация қилиш чоғида табиатни муҳофаза қилиш талабларини бузганлик учун жавобгарлик белгиланди.

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси маълумотларига қараганда, жорий йилнинг ўтган даврида 13 мингдан ортиқ рухсат этилмаган ноқонуний чиқиндихоналар ташкил этилган ва бу ўтган йилдагига нисбатан қарийб 2 баравар юқори кўрсаткичдир. Ваҳолонки, хориж давлатларида бунинг учун каттагина жарима тўлашга тўғри келади.

Масалан, Австралияда рухсат этилмаган жойларга чиқинди ташлаган киши 7500 доллар, Австрияда 90, Ирландияда 5000 евро, Швейцарияда 1000 швейцария франки, Хитойда 50 юан жарима тўлайди. Сингапурда эса жазо янада қаттиқроқ: 1000 сингапур доллари миқдорида жаримага тортилиши ва қамоққа олиниши мумкин. Шу маънода, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс рухсат этилмаган жойларга қурилиш ва маиший чиқиндиларни ташлаб юбориш, қолаверса, суюқ чиқиндиларни тўкканлиги учун жавобгарликни назарда тутувчи янги 91^1, санитар тозалаш объектларини жойлаштириш ва улардан фойдаланиш талабларини бузганлик учун 91^2-моддалари билан тўлдирилгани айни шундай ҳаракатларнинг олдини олишга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Маълумотларга кўра, бугунги кунда республикамизда чиқиндиларнинг бирламчи ҳисобини юритиш ва ахборотларни тақдим этиши лозим бўлган субъектлар сони 21,4 мингтани ташкил этади. Лекин улардан 30 фоиздан ортиғи ушбу ахборотларни, чиқиндиларни кўмиш ва утилизация қилиш жойлари кадастрини юритувчи 396 та объектдан 100 таси кадастр ахборотларини тақдим этмаяпти. Бу, ўз навбатида, ахборотларнинг ягона тизимини шакллантириш, ҳаққонийлиги ва кадастр маълумотларини юритишни ҳужжатлаштириш ҳамда тўлиқ қамраб олишда қийинчилик туғдирмоқда. Бунинг ҳам сабаби оддий. Бизда шу пайтгача чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасида дастлабки ҳисобга олиш ва назорат қилиш, уларни кўмиш, утилизация қилиш жойлари бўйича кадастр ахборотларини тақдим этиш тартибини бузганлик учун жавобгарлик белгиланмаганди. Лекин мазкур жараён бир қатор мамлакатлар қонунчилигида аниқ кўрсатиб ўтилган. Россия, Беларусь Республикаси, Қозоғистон, Молдова шулар жумласидандир. Қонунда бу жиҳат ҳам инобатга олиниб, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс тегишли модда билан тўлдирилди.

Яна бир гап. Кўчада, йўлда автобус ёки енгил автомобиль ойнасидан одамларнинг турли чиқиндиларни ташлаб юборганига кўп бор гувоҳ бўлганмиз. Бу, аввало, ўша инсоннинг маданияти қай даражада эканлигидан, қолаверса, унинг атроф-муҳит тозалигига ўта бефарқлигидан далолат беради. Афсуски, бундайлар орамизда кам эмас. Фикримизни Ички ишлар вазирлигидан олинган қуйидаги маълумот ҳам тасдиқлайди. Яъни шаҳар ва бошқа аҳоли пунктларини ободонлаштириш қоидаларини бузиш бўйича ўтган йили 57208 та ҳуқуқбузарлик аниқланган. Эндиликда бу бўйича ҳам жавобгарлик кучайтирилиб, жарима миқдори оширилди.

Қонунда, шунингдек, ичимлик суви билан таъминлаш, сув таъминоти тизими ва канализация объектларидан самарали фойдаланишда сув таъминоти ва канализация хизматларини кўрсатиш корхоналари масъулиятини ошириш мақсадида қоидаларни бузганларга жавобгарлик белгилаб қўйилди. Чунки кундалик ҳаётимизда ушбу жиҳат ҳам алоҳида аҳамият касб этади.

Мазкур ҳуқуқий ҳужжат мансабдор шахслар ва фуқароларнинг атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, табиий ресурслар, шу жумладан, ичимлик сувидан оқилона фойдаланиш борасидаги масъулияти ҳамда жавобгарлигини оширишга, профилактик тадбирларни кучайтиришга, махсус ваколатли давлат органлари фаолиятини самарали ташкил этишга хизмат қилади.

Садиржан ДЖАКБАРОВ,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати.

СПОРТ ИСТИҚБОЛИ ВА ТАЖРИБА

1

Ўзбекистон Миллий олимпия қўмитаси ҳузуридаги Республика спорт тиббиёти илмий-амалий маркази мазкур йўналишда изчил фаолият олиб боряпти. Спорт тиббиёти соҳасида ягона давлат сиёсатини амалга оширувчи ушбу ташкилот, хусусан, спортчиларнинг тиббий-биологик ва тиббий-психологик тайёргарлигини таъминламоқда, уларга маслаҳат-диагностика, даволаш-профилактика ва реабилитация ёрдамини кўрсатиб келаётир. Қолаверса, илмий тадқиқотлар, иқтидорли ёш спортчиларнинг генетик имкониятларини ҳисобга олган ҳолда, танлашнинг замонавий тиббий-биологик услубларини ишлаб чиқиш йўлга қўйилган. Спорт тиббиёти ва реабилитацияси миллий ассоциацияси ташкил қилингани, Япония, Туркия ва Россия давлатлари билан ҳамкорликда ишлаш бўйича ўзаро меморандумлар тузилгани ҳам эътиборга молик. Бу эса спортчиларни йирик мусобақаларга муносиб тайёрлаш, уларнинг жисмоний-руҳий саломатлигини, ўзига бўлган ишончини ҳар томонлама мустаҳкамлаб боришда муҳим роль ўйнамоқда.

Конференцияда маҳаллий ва хорижлик мутахассислар спорт тиббиётининг долзарб вазифаларига оид маърузалар билан қатнашяпти.

Бугун анжуман доирасида чет эллик мутахассислар иштирокида Самарқандда маҳорат сабоқлари ўтказилади. Қолаверса, меҳмонлар кўҳна ва навқирон кентнинг тарихий обидаларига ташриф буюради.

Сўз — конференция иштирокчиларига

Хироюки ИШИДА,
KEIO спорт тиббиёти университети профессори, 2020 йил Токио шаҳрида бўлиб ўтадиган XXXII ёзги Олимпия ва XVI Паралимпия ўйинлари ташкилий ҳайъати аъзоси (Япония):

— Бугунги кунда Ўзбекистон спорт тиббиётида рўй бераётган ўзгаришлар халқаро жамоатчилик эътиборини ҳам ўзига қаратмоқда. Маълумки, икки йилдан сўнг Токиода Олимпиада бўлиб ўтади ва биз унга жиддий тайёргарлик кўрмоқдамиз. Мазкур соҳада тажриба алмашиш спортчиларни юқоридаги каби нуфузли мусобақаларга тайёрлашнинг ажралмас қисмидир. Ўзбекистонда спорт тиббиёти шифокорларининг юрак-қон томир тизими билан боғлиқ муаммоларга қандай ёндашиши мен учун қизиқ. Ўйлашимча, келажакда мамлакатларимиз спорт тиббиёти соҳасида ҳам яқиндан ҳамкорлик қилади, спортчилардаги турли касалликларни даволаш ва уларнинг олдини олиш бўйича тадқиқотлар олиб боради, шу бўйича инновацион усулларни жорий этади.

Борис ПОЛЯЕВ,
МДҲ ва Болтиқбўйи давлатлари спорт тиббиёти врачлари ассоциацияси президенти, академик:

— Спорт тиббиёти ҳамиша қизиқ йўналиш бўлиб келган. Сабаби спортчига экстремал жисмоний-руҳий юкланиш таъсир қилади. Агар у ниманингдир уддасидан чиқса ёки қандайдир дори унга ёрдам берса, мазкур ҳолат бошқа шифокорлар учун туртки беради. Ҳозир ушбу соҳага ёшлар катта қизиқиш билдираётгани кишини хурсанд қилади. Бу эса унинг истиқболидан дарақдир. Ўзбекистонда ҳам шундай тенденция кузатилаётгани диққатга сазовор. Эндиликда бизда ҳам ушбу мамлакат билан тажриба алмашиш имконияти яратилди ва бундан мамнунмиз. Анжуман доирасида ҳамкорлик қилиш бўйича ҳужжатлар имзолаймиз. Келгусида биргаликда семинарлар, ўқув машғулотлари ўтказамиз, спорт тиббиёти бўйича халқаро ташкилотлар, федерацияларда бирга ишлаймиз.

Ўзтурк ЧИҒАТОЙ,
травматолог-вертебролог (Туркия):

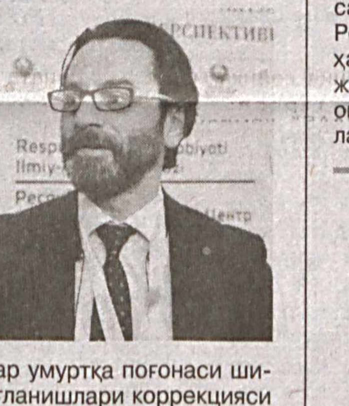

— Ўзбекистон бизнинг ота юртимиз ҳисобланади. Бу заминга ҳар сафар келганимда жуда қувонаман, қалбимни ҳаяжон босади. Бу диёр халқи билан ўзаро қардош ва қондош эканлигимиздан фахрланамиз.

Маълумки, соғлом авлодни вояга етказишдек муҳим йўналишга инвестиция киритиш ва ундан самарали фойдаланиш шарафли, бир вақтнинг ўзида машаққатли жараёндир. Ўзбекистонда айнан мазкур соҳага алоҳида эътибор қаратилаётир. Шу бўйича ихтисослаштирилган ташкилотлар тузилгани диққатга сазовор. Масалан, Миллий олимпия қўмитаси ҳузуридаги Республика спорт тиббиёти илмий-амалий маркази фаолияти шу нуқтаи назардан муҳимдир. Бизда бундай ташкилот йўқ ва Ўзбекистоннинг ушбу тажрибасини ўрганиш фақат фойда келтиради. Қолаверса, болалар спортини ривожлантириш, ёш авлодга спорт, жисмоний тарбия аҳамиятини тушунтириш, улар билан шуғулланишлари учун кенг имкониятлар яратиш бўйича ҳужжатлар қабул қилингани, бу йўлда самарали ишлар олиб борилаётганидан хабарим бор. Ўзим анжуманда спортчилар умуртқа поғонаси шикастланишлари коррекцияси ва даволашнинг инновацион усуллари бўйича тажрибам билан ўртоқлашяпман. Мезбон ва меҳмон экспертлар билан ўзаро билим ҳамда фикр алмашиш имкониятига ҳам эга бўлмоқдаман.

Михаил ЕРЁМУШКИН,
Россия дипломдан кейинги таълим тиббиёт академияси кафедра профессори, миллий массажчилар федерацияси президенти:

— Халқаро конференция — бу муҳим тадбир. Сабаби, аввало, у бутун дунёдан спорт тиббиёти мутахассисларини бир ерга жамлайди. Бу нафақат мамлакат спортига, балки халқаро жамоатчиликка ҳам ижобий таъсир кўрсатади. Зеро, биз бир-биримиздан ўрганамиз, шу асосда соҳани такомиллаштириш учун қимматли материалларга эга бўламиз. Тошкентдаги анжуман юқори даражада ўтказилмоқда. Ўзбекистонлик мутахассислар маърузаларини тинглар эканман, республикада спортга муносиб эътибор қаратилаётганига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим. Хусусан, давлат томонидан спорт тиббиёти кенг қўллаб-қувватланаётган экан. Бу эса Ўзбекистон спортчиларининг халқаро майдонлардаги ёрқин ғалабалари сонини кўпайтиришга хизмат қилади.

«Халқ сўзи» мухбири Саиджон МАХСУМОВ ёзиб олди.
Динара ЧИРКОВА олган суратлар.

ФЕСТИВАЛЬ ЮКСАК САВИЯДА ЎТКАЗИЛАДИ

Президентимизнинг жорий йил 1 ноябрдаги қарорига мувофиқ, 2019 йил 5 — 10 апрель кунлари Термиз шаҳрида бўладиган халқаро бахшичилик санъати фестивалига тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Айни мақсадда Сурхондарё вилояти штаби ташкил этилди.

Қадрият

Вилоят ҳокимлигида ўтказилган йиғилишда таъкидланганидек, халқ оғзаки ижоди намуналари — достон ҳамда эпослар, фольклор намуналари миллатнинг ўзига хос қадриятлари, урф-одат, анъаналарини сақлаш ва ривожлантиришда катта аҳамият касб этади. Зеро, асрлар оша ўтиб келаётган достонлар халқнинг узоқ ўтмиши, маданиятини ифодалабгина қолмай, балки одамларни эзгуликка чорловчи маёқ вазифасини ҳам бажармоқда.

Шу боис юртимизда номоддий маданий мерос дурдоналарини асраб-авайлашга катта эътибор қаратиляпти. Масалан, "Ўзбекистон Республикаси халқ бахшиси" унвони таъсис қилинди, Термиз шаҳрида бахшилар мактаби ташкил этилди, шунингдек, яқинда Олтинсой туманида бахши-шоир, оқин ва жировларнинг республика фестивали бўлиб ўтди.

Тадбирда халқаро анжуманга тайёргарлик юзасидан Ўзбекистон халқ бахшилари, соҳа мутахассисларининг таклиф ва тавсиялари тингланди. Қайд этилганидек, халқ достонлари ва оғзаки ижод намуналарини аудио, видео ҳамда матнда ёзиб олиш, бахшичилик мактаби кутубхонасини зарур китоб ва қўлланмалар билан бойитиш ҳамда мусиқий асбоблар билан таъминлаш, Шеробод достончилик мактабининг асосчиси Шерна бахши қабри атрофини ободонлаштириш каби масалаларга алоҳида урғу берилди.

— Мен биринчилардан бўлиб Ўзбекистон Республикаси халқ бахшиси унвонига сазовор бўлганимдан доимо ғурурланиб юраман, — дейди Шоберди бахши Болтаев. — Авваллари тор доираларда достон ҳамда термалар куйлаган биз, бахшилар овози бугун бутун юртимиз бўйлаб жаранглаётгани ҳам миллий ўзлигимизни англаш ва қадриятларимизни қадрлашга бўлган юксак эътибор самарасидир. Халқаро бахшичилик санъати фестивалининг ўтказилиши эса достонларимиз, фольклор санъатимизни янада кенг тарғиб этишимизда айни муддаодир.

Йиғилишда фестивалга муносиб тайёргарлик кўриш ҳамда уни ўтказиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқилди.

Илҳом РАҲМАТОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

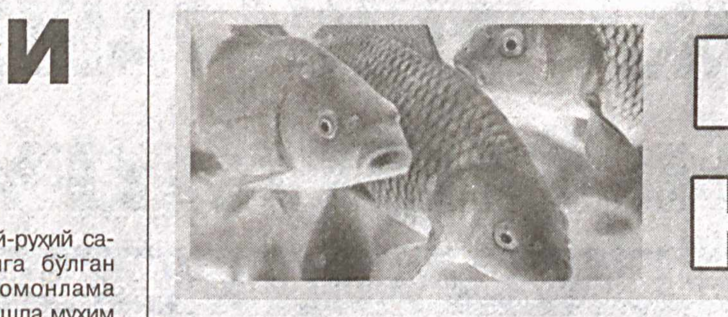

БАЛИҚЧИЛИК КЛАСТЕРЛАРИ

Унинг афзаллиги ва аҳамияти нималарда намоён бўлади?

Балиқнинг инсон саломатлиги учун фойдаси катта. Шу боис Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти томонидан ҳар бир одам йил давомида камида 15,6 килограмм балиқ гўшти истеъмол қилиши лозимлиги тавсия этилади. Юртимизда мазкур тармоқни ривожлантиришга қаратилаётган эътибор сабаби ҳам шунда: ҳам саломатлик, ҳам соҳа ривожи, ҳам бандлик, деган мақсадлар мужассам унинг замирида.

Аммо шу кунга қадар соҳани жонлантиришга оид қатор чоралар кўрилишига қарамай, интенсив усулда балиқ етиштиришга етарли даражада аҳамият қаратилмади, ҳудудларда тармоқни ривожлантиришда юзага келаётган муаммоларни ҳал этиш, уни қўллаб-қувватлаш борасидаги ишлар ҳам ўлда-жўлда. Сув ҳавзалари 421 минг гектар бўлса, улардан илмий ёндашув асосида самарали фойдаланиш, мелиоратив ҳолатини яхшилаш, тежамкор технологияларни татбиқ этиш ишлари ҳам ҳаминқадар.

Сунъий сув ҳавзалари маҳсулдорлигини ошириш учун балиқчилик хўжаликларининг минерал ўғитларга бўлган талаби тўлиқ қондирилмаяпти. Масалан, унга бўлган эҳтиёж 26100 тонна бўлгани ҳолда, амалда биржа орқали атиги 4400 тоннагина сотиляпти. Минерал ўғитни бошқа муқобили билан алмаштириш борасида илмий тадқиқот ишлари ҳам талаб даражасида олиб борилгани йўқ. Бундан ташқари, балиқни интенсив усулда етиштириш, овлаш ва қайта ишлаш учун зарур асбоб-ускуна ҳамда анжомлар ўзимизда ишлаб чиқарилмайди. Оқибатда тадбиркор вақтини, маблағини сарфлаб, уларни Хитой ва Россиядан олиб келяпти. Соҳага хорижий инвестиция жалб этиш масаласи ҳам оқсамоқда. Қисқаси, муаммолар кўп.

Президентимизнинг "Балиқчилик соҳасини янада ривожлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги қарори ана шундай камчиликларга ечим топиш орқали тармоқни тубдан такомиллаштиришни кўзда тутади.

Қарор билан 2019 йилда республикада балиқ етиштириш ва овлаш, балиқ етиштириш иншоотлари ҳамда қурилмаларини барпо этиш, балиқчилик хўжаликларига омихта ем ва минерал ўғит (аммофос) етказиб бериш, репродукцион ҳовузларни ташкил этиш, балиқ чавоқлари етиштириш, балиқ маҳсулотларини қайта ишлаш ҳамда сақлаш қувватларини ишга тушириш каби қатор кўрсаткичларнинг прогноз параметрлари тасдиқланди. Бу нима дегани?

— Биринчидан, узлуксиз сув билан таъминлаш имконияти бўлган сунъий сув ҳавзаларидаги балиқчилик хўжаликлари босқичма-босқич интенсив усулда балиқ етиштиришга ихтисослаштирилади, — дейди "Ўзбекбалиқсаноат" уюшмаси бўлим бошлиғи Шаҳзод Ҳамзахон. — Натижада мазкур йилда 150000 тонна балиқ етиштирилган бўлса, 2019 йилда бу кўрсаткич 201500 тоннани ташкил этади. Иккинчидан, жорий йилда 350 миллионта балиқ етиштиришга мўлжалланган 7 та инкубацион цех қурилган бўлса, 2019 йилда бу кўрсаткич 10 тани ташкил этиб, уларнинг умумий қуввати 530 миллионта балиқ чавоғи етказиб беришга етади. Бу каби чора-тадбирлар аҳолини балиқ маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш имконини яратади.

Албатта, саналган ишлар ўз-ўзидан бўлиб қолмайди. Унинг ижроси молиявий манба билан бевосита боғлиқ.

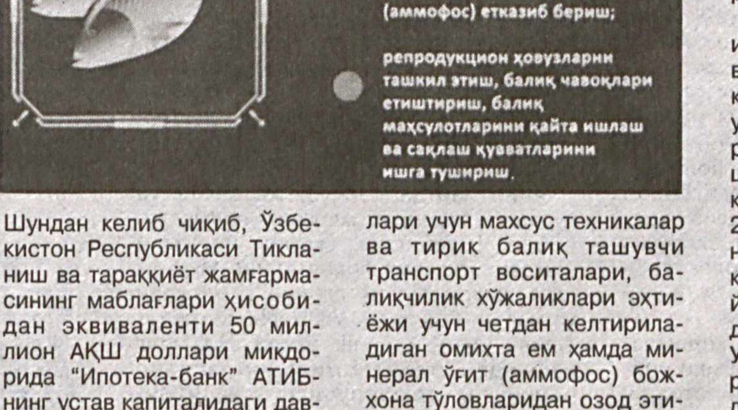

Шундан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармасининг маблағлари ҳисобидан эквиваленти 50 миллион АҚШ доллари миқдорида "Ипотека-банк" АТИБнинг устав капиталидаги давлат улуши оширилиши кўзда тутилган.

Молиявий қўллаб-қувватлаш фақат шу йўл билангина амалга оширилмайди. Қарорда белгиланганидек, Молия вазирлиги ҳар йили 15 миллион АҚШ доллари эквиваленти миқдоридаги маблағларни 2019-2020 йиллар давомида тегишли йилнинг 1 февралига қадар балиқчилик лойиҳаларини молиялаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш давлат жамғармасига ўтказиб беради.

Бундан ташқари, 2021 йил 1 ноябрга қадар наслли балиқ ва увилдириғи, шунингдек, республикада ишлаб чиқарилмайдиган инкубация, лаборатория, интенсив усулда балиқ етиштириш, овлаш, маҳсулотларни қайта ишлаш, музлатиш ва сақлаш учун зарур бўладиган асбоб-ускуна, анжом, механизмлар ҳамда уларнинг эҳтиёт қисмлари, муқобил энергия таъминоти ускуналари, мелиорация ишлари учун махсус техникалар ва тирик балиқ ташувчи транспорт воситалари, балиқчилик хўжаликлари эҳтиёжи учун четдан келтириладиган омихта ем ҳамда минерал ўғит (аммофос) божхона тўловларидан озод этилади.

— Ҳужжат асосида жорий қилинадиган яна бир янгилик ҳақида тўхталиб ўтиш жоиз, — дейди Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги бошқарма бошлиғи ўринбосари Оловиддин Иброҳимов. — Хусусан, ҳудудларда балиқчилик соҳасида тўлиқ тизимли ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган, яъни инкубация цехи, чавоқ ва товар балиқ етиштириш, юқори оқсилга бой балиқ емини қайта ишлаш ҳамда сақлаш каби юмушларни бажарадиган балиқчилик кластерлари ташкил этиладиган бўлди. Бу янги иш ўринларини яратиш, парҳез маҳсулотга бўлган ички эҳтиёжни тўлиқ қондириш, экспорт ҳажмини оширишга ҳам олиб келади.

Айтиш керакки, мазкур кластерларнинг йиллик балиқ етиштириш қуввати камида 50 тонна бўлган тақдирда, улар 2019 йил 1 январдан бошлаб дастлабки уч йил давомида барча солиқ ва давлат мақсадли жамғармаларига мажбурий ажратмалардан озод этилади.

Интенсив усулда балиқ етиштириш, овлаш ва қайта ишлаш учун зарур бўладиган асбоб-ускуна, жиҳоз ҳамда механизмлар ишлаб чиқаришни келаси йил якунига қадар маҳаллийлаштириш чоралари кўрилади.

Ўз навбатида, соҳа бўйича илмий тадқиқот ишларини ривожлантириш, Айдар-Арнасой кўллар тизимида интенсив усулда балиқ етиштиришни ривожлантириш ва инвестицияларни жалб этиш бўйича комиссия ташкил қилиш, 2019 йилдан бошлаб ҳар йилнинг ноябрь ойида балиқчиликка оид кўргазма ўтказишни йўлга қўйиш каби ва бошқа тадориклар белгилаб қўйилган. Умуман, Президентимиз қарори балиқчилик соҳасини тубдан такомиллаштиришга катта туртки беради.

Бош прокуратура ҳузуридаги Ахборот-таҳлил мультимедиа маркази материаллари асосида Раҳим ШЕРҚУЛОВ тайёрлади.

СОЛИҚ ИМТИЁЗЛАРИ ИҚТИСОДИЁТИМИЗ РАВНАҚИДА МУҲИМ ЎРИН ТУТАДИ

Навоий вилоятида йил бошидан буён 6496 та янги кичик бизнес субъекти ва фермер хўжалиги ҳамда 3347 та якка тартибдаги тадбиркор рўйхатдан ўтказилиб, турли йўналишда фаолиятини йўлга қўйди.

Президентимизнинг 2018 йил 29 июндаги "Ўзбекистон Республикасининг солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепцияси тўғрисида"ги Фармони солиқ юкини енгиллаштириш борасидаги ислоҳотларнинг мантиқий давоми сифатида ишбилармонларга ғайрат-шижоат бағишлаётгани билан аҳамиятлидир.

Фармон ва ижро

Инсоният тарихида аҳолининг турмуш даражасини яхшилаш мақсадида бюджет даромадларини имкон қадар кўпайтириш устувор бўлиб келган. Бироқ мазкур жараён ўз-ўзидан солиқ юки кескин ортишига ва солиққа тортиш тизими мураккаблашиб кетишига олиб келганлигига бир қанча мисоллар келтириш мумкин. Бу эса, табиийки, иқтисодиётнинг бир маромда ўсишига ва соғлом рақобат муҳитини шакллантиришга салбий таъсир кўрсатади.

Фармонда айнан ана шу масалаларга эътибор қаратилиб, солиқ юкини босқичма-босқич пасайтириш, тизимни соддалаштириш, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш иқтисодиётни тезкор ривожлантириш ва мамлакатнинг инвестициявий жозибадорлигини оширишнинг муҳим шартлари сифатида белгилаб берилган.

Концепцияда, шунингдек, солиқлар ва мажбурий тўловларни қисқартириш, самарасиз солиқ имтиёзларини бекор қилиш кўзда тутилган. Бу ҳақда яқинда давлатимиз раҳбари томонидан жорий йилда Давлат бюджетининг кутилаётган ижроси, 2019 йилга мўлжалланган макроиқтисодий кўрсаткичлар, бюджет-солиқ сиёсатининг асосий йўналишлари муҳокамасига бағишлаб ўтказилган йиғилишда ҳам алоҳида айтиб ўтилди. Унда келгуси йил даромадлари изчил ошиши, солиқ тизимида жорий этиладиган тарихий ўзгаришлар натижасида аҳоли ҳамда бизнесга катта енгилликлар берилиши қайд этилди.

Солиқ юкини камайтириш ва солиқ солиш тизимини соддалаштириш, солиқ маъмуриятчилигини такомиллаштириш вазифаларини амалга ошириш мақсадида, қолаверса, кенг жамоатчилик муҳокамаси натижалари ҳамда Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки ва халқаро экспертлар тавсияларидан келиб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси солиқ сиёсатини такомиллаштириш концепциясининг асосий йўналишлари белгиланди.

Шу асосда иқтисодиётда солиқ юки даражаси камайтирилиб, солиқ солишнинг соддалаштирилган ва умумбелгиланган тизими бўйича солиқларни тўлайдиган хўжалик юритувчи субъектлар ўртасидаги солиқ юки даражасидаги номутаносибликлар бартараф этилади. Бундан ташқари, солиқларни унификация қилиш орқали уларнинг сони оптималлаштирилиб, ўхшаш солиқ солиш базасига эга бўлган солиқлар бирлаштирилади ва солиқ ҳисоботлари қисқартирилиб, операцион харажатларнинг минимал даражаси таъминланади. Айниқса, соҳа қонунчилигини соддалаштириш, солиқ муносабатлари тизимида норматив-ҳуқуқий ҳужжатлардаги қарама-қаршиликлар ва зиддиятларни бартараф этиш кўзда тутилгани инсофли солиқ тўловчиларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоясини таъминлаши билан эътиборлидир.

Яна бир муҳим жиҳат, хорижий инвесторлар ҳамда инвестициялар учун қулай режимни сақлаб қолиш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ишончли ҳуқуқий ҳимоялаш билан боғлиқдир. Мазкур масала мамлакатимиз инвестициявий жозибадорлигини янада юксалтириш билан бирга, халқаро иқтисодиётга интеграциялашувида ҳам ўз самарасини бериши, шубҳасиз. Асосийси, мазкур тадбирлар макроиқтисодий вазиятнинг барқарорлигини, Давлат бюджети ва унинг даромадларини шакллантиришнинг мустаҳкамлигини таъминлайди.

Албатта, барча соҳада фуқароларнинг ҳуқуқий саводхонлиги долзарб аҳамиятга эга. Фармонни ва Концепцияни кенг кўламда тарғиб этиш, янгиликлардан солиқ тўловчиларни хабардор қилиш мақсадида вилоятда турли семинар ҳамда мулоқотлар ўтказилмоқда. Мазкур тадбирларда тадбиркорларга буклет, қўлланма ва рисолалар тарқатиляпти. Зеро, солиқлар мамлакатимизда аҳоли фаровонлигини таъминлашнинг муҳим манбаидир.

Азамат БОЗОРОВ,
Навоий вилояти давлат солиқ бошқармаси бошлиғи.

Биз ва жаҳон

Италия туризми ҳафталиги

Пойтахтимизда Туризм ўқув консалтинг маркази ҳамда Италиянинг GalileoFerraris институти ҳамкорлигида "Италия туризмининг ҳафталиги" бошланди.

Унда мамлакатимиздаги туризм ва меҳмонхона хўжалиги касб-ҳунар коллежлари, меҳмонхона, ресторан ҳамда туристик корхоналарнинг 70 дан ортиқ вакиллари қатнашмоқда.

Лойиҳа Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитаси ва бошқа ташкилотлар томонидан қўллаб-қувватланмоқда.

Бугун республикамизда туризм соҳасини ривожлантиришга катта эътибор қаратиляпти. Шу маънода, бу каби лойиҳалар ҳар жиҳатдан муҳимдир. Таъкидлаш ўринлики, ҳафталик доирасида италиялик экспертлар юртимиздаги меҳмонхона, ресторан ва туристик корхоналар ходимлари, ресторан ошпазлари билан яқиндан мулоқотлар қилишади, тажриба алмашишади.

Сурайё РАВШАНОВА.

ЭЪЛОН

«Yangi Angren IES» АЖда

механика ва электротехника иссиқлик ускуналарини созлаш ҳамда электр ускуналарини бошқариш бўйича ўқув қўлланмаларини ишлаб чиқиш учун пудрат ташкилотлари ўртасида

тендер ўтказилмоқда.

Тижорат таклифларини қуйидаги манзилга юборинг:
Тошкент вилояти, Нуробод шаҳарчаси, «Yangi Angren IES» АЖ.
Телефонлар: коммутатор 71-236-65-25, 98-809-68-22 (ИЧТБ бошлиғи 24-765),
93-615-52-44 Умирзаков Бекзод Бахтиярович.

974Я/485

САМАРАЛИ ПРОФИЛАКТИКА, АНИҚ ТАШХИС ВА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ

Мамлакатимиз соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантиришда ана шу жиҳатларга устувор аҳамият қаратиляпти.

1 ➡

Амалга оширилаётган барча ишлар тизимни янада яхшилаш, аҳолига кўрсатилаётган бирламчи тиббий-санитария, шошилинч ва тез тиббий ёрдам, ихтисослаштирилган хизматлар сифатини юксалтириш, арзон ҳамда сифатли дори-дармон, замонавий тиббий буюмлар билан таъминлаш, хусусий тиббиётни ривожлантириш, билимли ва тажрибали мутахассислар тайёрлашда пухта пойдевор бўлиб хизмат қилаётир.

Аҳоли эҳтиёжлари кабинетда эмас, юзма-юз мулоқотда ўрганилмоқда

Давр талабидан келиб чиққан ҳолда Соғлиқни сақлаш вазирлиги, унинг ҳудудий тузилмалари фаолиятида иш юритиш ва бошқарувнинг замонавий тамойиллари жорий этилди. Эндиликда тизимда фаолият юритаётган раҳбар кабинетда эмас, аҳоли билан кўпроқ мулоқотда бўлиб, улар хоҳиш-истаги, эҳтиёжини ўрганиб, шу асосда ишни ташкил этишга ҳаракат қиляпти. Тиббиёт муассасаларида меҳнат қилаётган шифокорлар учун муносиб шароитлар яратиш, уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашни янада кучайтиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Қолаверса, бирламчи тиббий-санитария бўғини фаолияти ҳам давр талабига мослаштирилаётир. Аҳоли энг кўп мурожаат қиладиган мазкур тизимда авваллари мавжуд бўлмаган ижтимоий дорихона ва куну тун ишлайдиган тез тиббий ёрдам шохобчасига эга 793 та қишлоқ оилавий поликлиникаси ташкил этилди. Уларда бешта йўналишда, яъни умумий амалиёт врачи билан бирга, терапевт, хирург, педиатр, стоматолог, гинеколог каби тор мутахассислар фаолияти йўлга қўйилди.

Бундан ташқари, тиббиёт ходимларининг меҳнати самарадорлигини рейтинг баҳолаш тизими жорий этилди. Шифокорларга 2 ставкада ишлаш ва нафақаларини тўлиқ олишга рухсат берилди. Шифокор қабулига ёзилиш ва маълумотлар базасини шакллантириш бўйича “Электрон поликлиника” тизимига босқичма-босқич ўтилмоқда.

Она ва бола саломатлиги йўлида

Ушбу йўналиш давлатимизнинг ҳамиша диққат марказида, десак, муболаға эмас. Жумладан, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2017 йил 25 декабрдаги “2018 — 2022 йиллар даврида болаларда туғма ва ирсий касалликларни барвақт аниқлаш Давлат дастури тўғрисида”ги қарори билан болаларда генетик синдромларни эрта ташхислаш, наслий касалликларга чалинган чақалоқларни оммавий скринининг текширувларини ўтказиш бўйича амалга ошириладиган муҳим вазифалар белгилаб берилгани билан ҳам диққатга сазовордир. Ушбу Дастур замонавий скрининг хизматидан юртимизнинг олис ҳудудларида яшовчи аҳоли ҳам тўлиқ баҳраманд бўлишини таъминлайди.

Ўтган қисқа муддатда ҳомиладорларга тиббий ёрдам кўрсатиш сифатини ошириш, оналар саломатлигини мустаҳкамлаш, қиз болалар ва ўсмир қизларга юқори технологик, ихтисослаштирилган малакали тиббий ёрдам кўрсатишнинг замонавий инфратузилмасини ривожлантиришга алоҳида аҳамият берилмоқда. Шу мақсадда республика, ҳудудий ҳамда ҳар бир туман ва шаҳарда “Қизлар саломатлиги марказлари”, кўп тармоқли марказий поликлиникалар негизида эса “Аёллар маслаҳатхоналари”, шунингдек, Соғлиқни сақлаш вазирлигининг “Ишонч телефони” (1003) таркибида куну тун фаолият кўрсатувчи “Тезкор алоқа” тармоғи фаолияти йўлга қўйилди.

Айни пайтда республика ва 12 та ҳудудий скрининг маркази ишлаб турибди. Шунингдек, жорий йил май ойидан Тошкент вилоятининг Нурафшон шаҳрида ҳам скрининг маркази ўз ишини бошлади. Улар фаолияти туфайли ўтган йилнинг ўзида 214 минг нафардан зиёд ҳомиладор аёллар перинатал текширувдан ўтказилди, 3,4 мингга яқин туғма нуқсонли болалар туғилишининг олди олинди. Жорий йилнинг 9 ойи давомида гўдаклар ўлими ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 571 тага камайди.

Ҳасан ПАЙДОЕВ олган суратлар.

7 миллиондан зиёд мурожаатлар эътиборсиз қолмади

Жорий йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида шошилинч тиббий ёрдам хизматига аҳолидан 7 миллиондан кўпроқ мурожаатлар тушган. Уларнинг 6 миллиондан зиёдига тез тиббий ёрдам тизими орқали тиббий хизмат кўрсатилди. Шошилинч тиббиёт муассасаларига мурожаат қилган бир миллиондан ортиқ беморлар стационар ва амбулатор шароитда даволанди. Ушбу рақамлар мамлакатимизда шаклланган шошилинч тиббий ёрдам хизматининг инсон ҳаёти ва саломатлигини асрашда ўрни нечоғлик муҳимлигини яққол ифода этади.

Давлат тиббиёт муассасалари тиббиёт ва фармацевтика ходимларининг меҳнатига ҳақ тўлаш миқдорлари 2018 йил 1 декабрдан 1,2 БАРАВАР ва 2019 йил 1 апрелдан 1,15 БАРАВАР босқичма-босқич оширилади.

Бунда тез тиббий ёрдам хизматининг моддий-техника базаси такомиллаштирилаётгани ҳам муҳим ўрин тутмоқда. Ўтган йилда тез тиббий ёрдам хизмати учун 1 минг 300 га яқин ихтисослаштирилган автотранспорт харид қилинди ва ҳудудларнинг ушбу техникага бўлган эҳтиёжи тўлиқ қопланди, дори-дармон ва тиббий буюмлар билан таъминлаш уч баробар кўпайди. Қувонарли жиҳати, ҳозир тез тиббий ёрдам хизмати автопаркига халқаро талаблар даражасида эътибор қаратиляпти. Яъни тез тиббий ёрдам машиналарининг 10 фоизини замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган, хорижда ишлаб чиқарилган “Hyundai” ва “Nissan” ҳамда “Toyota” русумли реанимобиллар ташкил этмоқда. Ушбу автотранспортлар замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Натижада тез тиббий ёрдам хизмати халқаро мезонлар даражасига кўтарилди.

Яна бир жиҳати, давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 16 октябрдаги “Ўзбекистон Республикасида тез тиббий ёрдам хизматини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорида ушбу йўналишдаги камчилик ва муаммолар таҳлил этилиб, уларни ҳал қилиш чоралари белгилаб берилди. Хусусан, тез тиббий ёрдам хизматини ривожлантиришга амалий кўмаклашиш ва унинг моддий-техника базасини яхшилаш мақсадида Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузурида Тез тиббий ёрдамни ривожлантириш жамғармаси тузилди.

Шунингдек, 2019 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасида тез тиббий ёрдам хизматини такомиллаштиришга доир чора-тадбирлар дастури ҳамда тез тиббий ёрдам хизмати фаолияти самарадорлигини баҳолашнинг намунавий индикаторлари тасдиқланди. Ҳужжат билан вазирликнинг Шошилинч тиббий ёрдам ўқув маркази Республика шошилинч тиббий ёрдам ўқув-машғулот маркази этиб қайта ташкил этилди. Тез тиббий ёрдам хизматини авиация техникаси билан жиҳозлаш чора-тадбирлари белгиланди.

Жорий йилнинг 9 ОЙИ ДАВОМИДА 635 ТА янги хусусий тиббиёт муассасаси ташкил этилди ва уларнинг умумий сони 4312 тага етди. Ҳозирги кунда мамлакатимизда 150 ДАН ЗИЁД фармацевтика корхоналари фаолият юритяпти.

Энг ноёб операциялар ўзимизда бажариляпти

Аҳолига ихтисослаштирилган хизматни яқинлаштириш мақсадида у йилдан-йилга кенгайтириб бориляпти. Ҳозир неврология ва инсульт йўналиши ҳисобига республика ихтисослаштирилган тиббиёт марказлари сони 16 тага етди. Шунингдек, туманларда 306 та ихтисослаштирилган бўлим, вилоят марказларида республика ихтисослаштирилган илмий-амалий тиббиёт марказларининг 10 та филиали фаолияти йўлга қўйилди. Ҳудудларда мавжуд касалликлар кўлами чуқур таҳлил қилинган ҳолда, эҳтиёж юқори бўлган жойларда ушбу филиаллар ташкил этилаётгани ҳам аҳоли саломатлиги йўлидаги улкан ғамхўрликдир.

Шу ўринда айрим мисолларга тўхталиб ўтсак. Республика ихтисослаштирилган хирургия марказида 130 дан ортиқ буйрак трансплантациялари, жигар бўлагини кўчириш бўйича россиялик етук олим-трансплантолог С. В. Готье иштирокида иккита ва Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод тиббий маркази мутахассислари билан биргаликда битта операция ўтказилди. Республика шошилинч тиббий ёрдам илмий марказида туркиялик, трансплантология соҳасида машҳур олим, профессор Маҳмуд Хаберал иштирокида буйрак трансплантацияси бўйича операциялар жорий йилнинг апрель ойида бошланган бўлиб, ҳозирга қадар 22 та амалиёт бажарилди.

Кейинги йилларда ихтисослаштирилган тиббиёт марказларида даволашнинг 500 дан ортиқ янги усуллари қўлланила бошлагани, хирургик муолажалар 50 фоиз, юқори технологик операциялар эса 52 фоиз ортганини ҳам айтиб ўтиш ўринлидир.

Фармацевтикамиз тараққиёти йўлида

Президентимизнинг “Дори воситаларини давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби ва уларнинг айланишини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига кўра, дори воситаларини рўйхатдан ўтказиш натижалари Ўзбекистонда тан олинадиган мамлакатлар ва халқаро ташкилотлар рўйхати тасдиқланди. Бу ҳам аҳолини сифатли дори воситалари билан таъминлашда муҳим аҳамият касб этди. Эътиборлиси, давлат тиббиёт ташкилотларига дори воситалари ва тиббий буюмлар сотиб олиш учун жорий йилда 914,6 миллиард сўм, яъни ўтган йилдагига нисбатан 2,5 баробар кўп маблағ йўналтирилди.

2025 йилгача мўлжалланган концепция ишлаб чиқилмоқда

Тиббиётни янада ислоҳ қилиш ва сифат даражасини ошириш борасидаги саъй-ҳаракатлар изчил давом эттирилмоқда. Бу борада илғор хорижий давлатлар тажрибаси ўрганилиб, юртимиздаги халқаро ташкилотлар билан ҳамкорлик қилиняпти. Соғлиқни сақлаш тизимини тубдан ислоҳ қилиш ва такомиллаштириш бўйича тегишли қарор ишлаб чиқилиб, бир неча бор халқаро ташкилотлар иштирокида муҳокама қилинди ҳамда умумхалқ муҳокамасига қўйилди.

Ушбу ҳужжат билан тиббиёт тизимининг 2025 йилгача мўлжалланган ривожлантириш концепцияси ишлаб чиқилмоқда. Унга кўра, биринчи навбатда, соғлиқни сақлашни бошқариш ва молиялаштириш тубдан такомиллаштирилади. Шунингдек, тиббий суғурта тизими жорий қилинади. Бунда ходимларнинг моддий манфаатдорлигини кучайтириш ҳам назарда тутилган.

2018 йилнинг ўтган даврида 165 ТА ПОЛИКЛИНИКАда қурилиш-реконструкция ишлари олиб борилди. Шунингдек, 126 ТА ҚИШЛОҚ ВРАЧЛИК ПУНКТИ, 180 ТА ОИЛАВИЙ ПОЛИКЛИНИКАГА 6,5 МИЛЛИОН АҚШ долларилик тиббиёт ускуналари етказиб берилди. 2 000 дан зиёд ИЖТИМОИЙ ДОРИХОНАЛАР ва 1233 ТА ТЕЗ ТИББИЙ ЁРДАМ ШОХОБЧАСИ фаолияти йўлга қўйилди.

Қолаверса, Концепцияда давлат-хусусий шериклик ва тиббий туризмни ривожлантиришга катта аҳамият қаратилади.

Дарҳақиқат, хусусий тиббиётни ривожлантириш, хорижий ҳамкорларга етарли шароитлар яратган ҳолда, уларни республикамизга жалб этиш, давлат ва хусусий тиббиёт ўртасида соғлом рақобатни шакллантириш соҳа келажагидир. Ўтган қисқа фурсатда тизимда хусусий секторни ривожлантириш бўйича учта муҳим қарор қабул қилингани ҳам ушбу йўналишга қаратилаётган эътибордан далолат.

Диққатга сазовор жиҳати, хусусий тиббиёт муассасаларида ихтисослик турлари 50 тадан 126 тага кўпайди, 2022 йил 1 январгача солиқ ва божхона тўловлари бўйича имтиёзлар берилди. Натижада жорий йилнинг ўтган 9 ойи мобайнида 635 та янги хусусий тиббиёт муассасаси ташкил этилиб, уларнинг умумий сони 4312 тага етди. Янги шифо масканларининг 295 таси олис туманларда, 340 таси шаҳар ва вилоят марказларида жойлашган. Хусусий тиббиёт муассасаларига Ҳиндистон, Россия, Корея Республикаси, Туркия сингари давлатлардан келган мутахассислар ишга қабул қилинмоқда.

Ўтган йили декабрь ойида ўтказилган йиғилишда Юртбошимиз томонидан Соғлиқни сақлаш вазирлигига кадрлар етишмовчилигини бартараф этиш бўйича бир қанча топшириқлар берилиб, унинг ижро механизми ҳам аниқ кўрсатиб ўтилган эди. Ўтган 10 ой мобайнида соғлиқни сақлаш тизимида мавжуд 12 мингта вакант иш ўрнидан 6 минг 600 таси қопланган. 2019 йилнинг охиригача 5800 вакант ўриндан 4 мингтасини клиник ординатура ва қайта тайёрлаш курслари битирувчилари ҳамда бакалавриат ҳисобидан қоплаш чоралари кўрилади.

Инновацион технологиялардан авиация техникасигача

Замонавий тиббиётни юқори технологиялarsiz тасаввур қилиб бўлмайди. Шунга кўра, трансплантология ривожига алоҳида эътибор қаратилмоқда ва бу келгусида ҳам давом этади. Авваллари мамлакатимизда бундай даволаш имкониятларининг йўқлиги туфайли одамлар чет мамлакатларга даволаниш учун боришга мажбур бўлишар, бу эса жуда катта харажатни талаб қиларди. Эндиликда вазият тубдан ўзгаради, шунингдек, маҳаллий клиникаларда даволаниш учун янада қулай шароит яратилади. Бунинг учун эса олий тиббиёт муассасаларининг клиникалари ривожига, уларда юқори технологияли даволаш усулларининг жорий қилинишига урғу берилиши аҳолини мамнун этиши, шубҳасиз. Бу ҳудудий клиникаларда шифокорларни тайёрлаш ва юқори технологияларни татбиқ қилиш учун ҳам шароит яратади. Келгусида мамлакатимизда молекуляр ва нуклеар тиббиёт, робот ёрдамидаги операциялар учун ускуналар ва даволашнинг бошқа юқори технологияли жарроҳлик усулларини жорий қилиш ҳам кўзда тутилган.

Агар кузатадиган бўлсак, ривожланишнинг инновацион йўлидан бораётган мамлакатларда “ақлли технологиялар” барча соҳада кенг татбиқ этилмоқда: “Ақлли уй”, “Ақлли қишлоқ”, “Ақлли шаҳар” каби тизимлар мамлакатнинг муваффақиятли ва барқарор ривожланишини таъминламоқда. Чунки “ақлли технологиялар”дан мақсад кам вақт ва куч сарфлаб, юқори натижага эришишдир. Мамлакатимизда ҳам “Ақлли тиббиёт” тизими айни шу мезон асосида ишлаб чиқилмоқда. Ушбу технологиялар касалликларни олдиндан аниқлаш, уларни масофадан профилактика қилиш имконини берувчи йирик бир тизим ҳисобланади.

Узоқ муддатли истиқболда минтақалардаги самарасиз иш юритаётган шифохоналар фаолияти тўхтатилиб, стационар тиббиёт муассасалари тармоғини оптималлаштириш режалаштириляпти. Ривожланган мамлакатлар тажрибасига мувофиқ, тиббий хизматларнинг деярли барча жабҳасини ўз ичига олган йирик, замонавий, кўп профилли тиббиёт марказлари ишга туширилади. Фавқулодда вазиятларда тезкор ёрдам кўрсатиш учун транспорт инфратузилмасини ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор қаратилади. Шифокорлар энг қисқа фурсатларда керакли манзилга етиб бориб, шошилинч ёрдамга муҳтож беморни стационарга етказишлари учун замонавий ва реанимацион автомобиллар, темир йўл транспортида махсус вагонлар ва ҳатто вертолётлар билан таъминланади.

Хулоса ўрнида айтганда, юртимизда тиббий хизмат кўрсатиш сифати ҳамда юқори технологияли даволаш усуллари янада ривожланиб, шифокорларнинг аҳоли саломатлиги йўлида самарали фаолият юритишига замин яратилмоқда. Пировард мақсад эса Президентимиз таъбири билан айтганда, **“Тиббиёт ходими саломатлик посбонларидир. Уларга халқ ишониши, улар эса халқни ишонтира олиши керак”.**

Тиббиёт ходимлари куни арафасида қайд этиб ўтиш ўринлики, тизимни янада такомиллаштиришга қаратилган улкан чора-тадбирлар ижроси йўлида изчил фаолият юритаётган соғлиқни сақлаш соҳасининг фидойи вакиллари бундан кейин ҳам куч-ғайрат ва фаоллик кўрсатишларига ишонамиз.

Алишер ШАДМАНОВ,
Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири.

Конференция

«Ядро физикасининг янги аспектлари»

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида “Ядро физикасининг янги аспектлари” мавзуида халқаро илмий конференция бўлиб ўтмоқда.

Ушбу тадбирда 10 га яқин мамлакатлардан 40 дан ортиқ олимлар, илм-фан вакиллари иштирок этяпти.

Анжуманда физика фанининг янги йўналишлари, илмий соҳадаги муаммолар ечими хусусида соҳанинг етакчи олимлари маърузалари тингланади. Масалан, анжуманнинг биринчи кунида италиялик профессор Адриано Ди Гиасомо чиқиш қилди. Осака университети профессорларининг “Скирмионс ва каон — нуклонларнинг ўзаро таъсири” мавзуидаги тақдимотлари ҳам иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

Халқаро илмий конференция 10 ноябргача давом этади.

Муҳаммаджон АҲМАДЖОНОВ.

Мушоҳадага ундовчи суратлар

Тошкент фотосуратлар уйи. Кўргазмага қўйилган ҳар бир сурат томошабин эътиборини ўзига тортиб, бир зум ўйга толдиради, мушоҳадага ундайди...

Кўргазма

“Самбуру қабиласи. Олов чиқариш” номли асарда ибтидоий даврдаги каби кийинган тўрт одам таёқларни бир-бирига ишқалаб, олов ёқишга уринмоқда. Бир қарашда бугунги тараққиёт асрида ҳали-ҳануз шундай қабилалар борлигига ишонмайди киши. Бироқ бу — ҳақиқат. Суратни томоша қила туриб, мамлакатимиздаги тинч-тотув, фаровон ҳаётга шукрона айтамиз.

Россиялик таниқли фотограф Вера Землянская ижодий кўргазмасидан яна кўплаб шундай мазмуни теран асарлар жой олган.

— Фотоижодкор ўзи кўрган гўзалликни бошқага ҳам кўрсата билиши лозим, — дейди Ўзбекистон Бадиий академияси Бадиий ижодкорлар уюшмасининг фоторассомлар шуъбаси раиси Рустам Шарипов. — Вера Землянская ана шундай маҳоратга эга фотограф ҳисобланади. Унинг ижодий маҳсули бўлган асарларда тасвир томошабинга худди жонлидек туюлади. Масалан, унинг Ҳимолай тоғларида олган суратларига боқиб, ўша ернинг совуқ ҳавоси, қор тафтини ҳис қилсангиз, “Ойдин водий” номли фототуркумларини томоша қилиб, гўзал, бетакрор оламга тушиб қолгандек бўласиз.

Кўргазма шу йил 14 ноябрга қадар давом этади.

Юлдуз ЎРМОНОВА.

Отабек МИРСОАТОВ (ЎзА) олган сурат.

Халқ сўзи
Народное слово

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2008 йил 15 январда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 1145. 72 518 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А–2. Баҳоси келишилган нархда.

Газетамиз ҳақидаги маълумотларни юклаб олиш учун QR-кодини телефонингиз орқали сканер қилинг.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Девонхона 71-233-52-55;
Котибият 71-233-10-28; Эълонлар 71-232-11-15.

ISSN 2010-6766

Таҳририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жавобгар.
Газета таҳририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор М. Бегмуратов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфик жиҳатдан сифатли чоп этилишига “Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси масъул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

МАНЗИЛИМИЗ: 100000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи муҳаррир — С. Раҳмонов.
Навбатчи — Д. Улугмуродов.
Мусаҳҳиҳ — Ш. Машраббоев.

“Шарқ” нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41. ЎзА якуни — 21.43 Топширилди — 00.35 1 3 4 5 6